

STRATEGIA DELTEI DUNĂRII PENTRU PERIOADA 2011-2015

- 1 Introducere
- 2 Contextul actual
 - 2.1 Prezentarea generală a zonei
 - 2.1.1 Așezarea geografică
 - 2.1.2 Relief și climă
 - 2.1.3 Resurse naturale
 - 2.1.4 Populația
 - 2.2 Biodiversitate
 - 2.3 Sistemul socio-economic
 - 2.3.1 Contextul social
 - 2.3.1.1 Forța de muncă
 - 2.3.1.2 Sănătatea
 - 2.3.1.3 Învățământ
 - 2.3.1.4 Cultura
 - 2.3.2 Contextul economic
 - 2.3.2.1 Agricultură și pescuit
 - 2.3.2.2 Industrie
 - 2.3.2.3 Transport
 - 2.3.2.4 Turism
 - 2.4 Riscuri și vulnerabilități
- 3 Definirea problemei de dezvoltare
 - 3.1 Cadru juridic, politici și priorități existente
 - 3.2 Principii generale
- 4 Scopul strategiei și obiectivele de dezvoltare economico-socială
 - 4.1 Scopul strategiei și obiectivele generale
 - 4.2 Obiective specifice
- 5 Intervenții pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare economico-socială
 - 5.1 Soluții privind implementarea obiectivelor specifice
 - 5.2 Rezultate, indicatori și implicații pentru buget
- 6 Monitorizare, evaluare și raportarea rezultatelor; instituții responsabile

1. Introducere

Pornind de la nevoia asigurării unor condiții reale pentru dezvoltarea economico-socială a comunităților locale din spațiul Deltei Dunării, autoritățile administrației publice locale din această zonă au inițiat un dialog cu reprezentanții organismelor centrale de specialitate, în scopul identificării unor soluții pentru ameliorarea nivelului de dezvoltare.

Aceste demersuri au avut ca rezultat înființarea, în urma adoptării de către Guvern a H.G. nr. 986/2010, a unui Consiliu interministerial, cu atribuții în domeniul elaborării și coordonării implementării unui program pentru dezvoltarea economico-socială a zonei Delta Dunării.

Analiza demarată în acest context a evidențiat nevoia instituirii unui cadru strategic unitar, respectiv elaborarea unor politici coerente, a căror implementare să conducă, într-un interval de timp corespunzător, la eliminarea problemelor majore de dezvoltare.

Luând în considerare aspectele legate de necesitatea asigurării unei exploatare durabile a resurselor naturale și conservării ecosistemului, precum și alte constrângeri determinate de problematica complexă specifică unei rezervații a Biosferei, Guvernului României a stabilit, printr-un Memorandum aprobat în cursul anului 2010, elaborarea unei Strategii a Deltei Dunării, a cărei implementare să fie realizată în perioada 2011-2015.

2. Contextul actual

2.1. Prezentarea generală a zonei

2.1.1 Așezarea geografică

Situată în extremitatea estică a României, cu o suprafață totală de aproximativ 5.800 kmp (împreună cu complexul lagunar Razim – Sinoe), Rezervația Biosferei Delta Dunării întregeste patrimoniul natural și cultural mondial.

Delta Dunării acoperă 2,5% din suprafața țării, iar din punct de vedere administrativ, rezervația se situează pe teritoriul județelor Tulcea (51,88% din suprafața județului), Constanța (2,89% din suprafața județului) și Galați (0,098% din suprafața județului).

În perimetrul rezervației au fost delimitate 18 zone strict protejate, ce ocupă o suprafață de 50.600 ha (8,7%), reprezentative pentru ecosistemele naturale, terestre și acvatice din rezervație, precum și zone tampon în suprafață totală de 223.300 ha.

2.1.2 Relief și climă

Teritoriul Deltei Dunării se împarte în două subregiuni geografice și anume: Delta propriu-zisă, aflată între brațele fluviului, și zona complexului Razim, cu o suprafață de 990 km². Din punct de vedere fizico-geografic Delta se împarte transversal pe brațele fluviului în două mari subregiuni naturale: delta fluvială și delta maritimă.

Delta Dunării este structurată pe 3 canale principale – Chilia, Sulina și Sfântul Gheorghe.

Delta fluvială ocupă peste 65% din suprafața totală a deltei și se întinde de la ceatalul Izmail,

spre aval, până la grindurile Letea și Caraorman, pe linia Periprava (pe brațul Chilia) – Crișan (pe brațul Sulina) – Ivancea (pe brațul Sf. Gheorghe) – Crasnicol – Perișor.

Delta maritimă ocupă mai puțin de 35% din suprafața Deltei Dunării, la răsărit de linia Periprava-Crișan-Ivancea-Crasnicol-Perișor.

Clima Deltei Dunării se încadrează în climatul temperat-continental cu influențe pontice. Regimul termic (temperatura aerului) are valori moderate cu o ușoară creștere de la vest spre est. Cantitatea mare de căldură este dată de durata medie anuală de strălucire a soarelui care este de cca. 2.300-2.500 ore, iar radiația solară globală însumează anual 125- 135 kcal/cm², fiind printre cele mai mari din țară.

2.1.3 Resurse naturale

Condițiile geografice și climatice deosebite din Delta Dunării au favorizat dezvoltarea unor importante resurse naturale regenerabile: pește, stuf, pășuni, păduri, plante medicinale, ciuperci, etc., care sunt valorificate prin activități economice tradiționale de către populația locală. O resursă naturală importantă o constituie peisajul deltaic care are caracteristici specifice și este deosebit de atrăgător.

Resursa peisagistică este valorificată prin activități de turism, atât de către agenți economici specializați cât și de populația locală.

Exploatarea resurselor naturale se face de către instituții locale, județene și naționale în baza legilor și a normelor de aplicare a acestora. Conform reglementărilor în vigoare, populația locală beneficiază de dreptul de utilizare a resurselor naturale pentru consum propriu. Localnicii folosesc o cotă de pește pentru consum familial, de circa 3 kg/familie/zi, precum și o cotă de stuf de 2t/gospodărie pentru construcții specifice (garduri, învelitori și anexe gospodărești).

Terenurile de pășunat sau terenurile agricole sunt folosite pentru creșterea animalelor și agricultură. În satele fără terenuri agricole, (Mila 23, Crișan, Sfântu Gheorghe, etc.), localnicii folosesc terenul din gospodărie pentru grădinărit. Produsele obținute nu sunt suficiente, însă contribuie la întreținerea gospodăriei.

În perimetrul RBDD au fost identificate diferite resurse naturale neregenerabile: nisip cuarțifer pentru siderurgie, minereuri de metale grele în nisipurile grindurilor litorale, turbă, etc. Nisipurile din grindurile fluvio-marine au constituit obiect de exploatare, cele din grindul Caraorman (nisip cuarțos – 90,8 % SiO) pentru a fi folosite la fabricarea sticlei și în procesul tehnologic la Combinatul Siderurgic de la Galați. După declararea Deltei Dunării, rezervație a biosferei, au fost stopate lucrările de realizare a exploatării și au fost abandonate instalațiile și construcțiile neterminate care, în prezent, nu se integrează în peisajul deltei. Nisipurile din cordoanele litorale au fost exploatate pentru extragerea unor metale grele. Activitatea de extragere și prelucrare industrială a metalelor grele din nisipurile grindului Chituc, a fost oprită în anii '90 datorită incompatibilității acestor activități cu statutul de rezervație.

2.1.4 Populația

Delta Dunării este un teritoriu complex atât datorită varietății patrimoniului natural, de biodiversitate, cât și datorită celor 32 de localități, din care 25 în interiorul rezervației, care găzduiesc o populație de aproximativ 27.000 locuitori. În cadrul rețelei de localități se remarcă Sulina – singura

cu statut de oraș, înglobând peste 20% din populația aflată în Rezervația Biosferei Delta Dunării. Celelalte localități sunt incluse, administrativ, în 7 comune aflate integral pe teritoriul rezervației (Ceatalchioi, Pardina, Chilia Veche, CA Rosetti, Crișan, Maliuc și Sf. Gheorghe), 3 localități situate pe teritoriul RBDD dar aparțin de comune limitrofe (Beștepe cu Băltenii de Jos, Nufăru cu Ilgani de Jos și Murighiol cu Uzlina) și 7 localități aflate pe teritoriul județului Constanța. Aceste localități sunt concentrate în cea mai mare parte în lungul brațelor Dunării și ocupă suprafețe reduse de teren din cauza suprafețelor mici de terenuri neinundabile. Densitatea populației este de circa 3,5 locuitori/kmp, raportată la suprafața continentală a rezervației, distribuită astfel:

Nr. crt	Denumire	Localități componente	Nr. locuitori
1	Tulcea	T.Vladimirescu	242
2	Sulina	Sulina	5.484
3	Ceatalchioi	Ceatalchioi	255
		Plauru	67
		Sălceni	43
		Pătlăgeanca	130
4	Chilia Veche	Chilia Veche	2.985
5	Pardina	Pardina	791
6	C.A.Rosetti	C.A.Rosetti	295
		Sfiștofca	164
		Letea	456
		Cardon	19
		Periprava	322
7	Crișan	Crișan	480
		Mila 23	399
		Caraorman	494
8	Maliuc	Maliuc	335
		Partizani	459
		Gorgova	147
		Vultur	80
		Ilganii de Sus	68
9	Beștepe	Băltenii de Jos	98
10	Nufăru	Ilganii de Jos	88
11	Murighiol	Uzlina	4
12	Sf.Gheorghe	Sf.Gheorghe	1.068
13	Mihai Viteazu	Sinoe	640
		Mihai Viteazu	2.700
14	Săcele	Săcele	2.025
15	Corbu	Vadu	640
		Corbu	3.559
16	Istria	Istria	1.272
		Nunțași	1.144
TOTAL			26.953

2.2. Biodiversitate

Complexitatea teritoriului Deltei Dunării este determinată în primul rând de biodiversitate, o treime din numărul de specii de plante ce trăiesc în România regăsindu-se în acest spațiu.

Mozaicul de habitate existente în RBDD este cel mai variat din România și găzduiește o mare diversitate de comunități de plante și animale, al căror număr a fost apreciat la:

- ❖ 30 tipuri de ecosisteme
- ❖ 5 429 specii, din care:
 - ◆ 1 839 specii de floră
 - ÷ 678 specii alge planctonice
 - ÷ 107 specii licheni
 - ÷ 38 specii macromicete
 - ÷ 1016 specii plante vasculare
 - ◆ 3 590 specii de faună
 - ÷ moluște (91 specii)
 - ÷ insecte (2 244 specii)
 - ÷ pești (135 specii)
 - ÷ amfibieni (10 specii)
 - ÷ reptile (11 specii)
 - ÷ păsări (331 specii)
 - ÷ mamifere (42 specii)

În Delta Dunării se regăsesc și cele mai multe specii de plante medicinale, dar și cele mai mari suprafețe acoperite cu stuf de pe glob.

Pădurile Letea și Caraorman, formate din stejari seculari și liane mediteraneene, sunt unice în Europa.

Totuși, se apreciază că cea mai mare bogăție faunistică a rezervației o constituie păsările, care fie poposesc pe acest teritoriu în timpul migrației, fie au ales delta ca loc de hrănire, cuibărire și creștere a puilor.

Toate aceste elemente unice fac din Delta Dunării o bancă naturală de gene cu valoare inestimabilă pentru patrimoniul natural mondial, un laborator de cercetare și observare pentru cercetători din întreaga lume, dar și pentru turiștii iubitori de natură care vizitează delta în căutarea unor zone naturale și a unor specii deosebite.

2.3. Sistemul socio-economic

2.3.1. Contextul social

2.3.1.1 Forța de muncă

Localitățile din Biosfera Deltei Dunării sunt concentrate în cea mai mare parte în lungul brațelor Dunării și ocupă suprafețe reduse de teren din cauza suprafețelor mici de terenuri neîndurabile existente.

Populația activă din rezervație reprezintă 35,3% din total, având un grad de ocupare de aproximativ 81.4% repartizat diferențiat pe activități:

- ❖ pescuit și piscicultură (15,3%)
- ❖ agricultură și silvicultură (29%)
- ❖ industrie, construcții, comerț, prestări servicii (15,7%)
- ❖ turism, transporturi, comunicații (15,4%)
- ❖ sănătate (1,9%)
- ❖ învățământ, educație, cultură (5,7%)
- ❖ administrație publică (13,5%)
- ❖ alte activități (3,6%).

Rata șomajului este de 18,6% și este neuniform distribuită în localitățile rezervației.

Din cele mai vechi timpuri, pescuitul a constituit principala ocupație a locuitorilor din Delta Dunării. Deși în ultimul timp resursa piscicolă a cunoscut un anumit regres, pescuitul reprezintă în continuare principala preocupare, cu precădere în localități cum sunt Crișan, Mila 23, Gorgova și Sfântu Gheorghe.

Cea de-a doua ocupație principală a locuitorilor Deltei o constituie creșterea animalelor, care dintr-o activitate inițial temporară (transhumanța), a devenit o preocupare permanentă la sfârșitul secolului XIX. Localități cu tradiție în creșterea animalelor sunt: Letea, Periprava, C.A.Rosetti, Sfiștofca și Caraorman.

2.3.1.2 Sănătatea

În spațiul Deltei Dunării, asistenta medicală primară este asigurată de 8 medici de familie, în contract cu Casa Județeană de Asigurări de Sănătate.

Aprovizionarea cu apă potabilă precum și lipsa canalizării pentru apele menajere reprezintă probleme cu impact asupra morbidității și mortalității prin boli specifice.

Condițiile de mediu pretează la răspândirea zoonozelor precum și la emergența unor boli infecțioase cu potențial sever de sănătate publică. De asemenea, trebuie subliniat faptul că Delta Dunării este o zonă endemică pentru holeră și posibil pentru gripă aviară.

La aceste aspecte se adaugă și condițiile socio-economice relativ precare și care aduc sarcini noi serviciilor medicale.

Asistența medicală de specialitate este asigurată în spitalele județene.

Serviciul de ambulanță aferent zonei Delta Dunării dispune de 5 șalupe medicalizate, care pot parcurge distanța Tulcea - Sulina, Tulcea – Sf.Gheorghe în circa o oră. Pe timpul iernii apar o serie de probleme legate de îngheț. Pentru asemenea situații este disponibil un spărgător de gheață, iar pentru cazurile grave se poate solicita elicopterul de la SMURD.

2.3.1.3 Învățământ

În Deltă funcționează 8 unități de învățământ cu personalitate juridică și 6 structuri arondate acestora. Dintre acestea, 5 unități școlare (cu personalitate juridică și structuri arondate) au în dotare microbuze școlare sau au solicitat microbuz (de exemplu Școala cu clasele I-VIII din Ceatalchioi). Distanțele dintre unitățile arondate și școlile de centru sunt de minim 3 km, maxim 14 km.

Toate celelalte unități de învățământ sunt izolate, accesul către localitățile respective sau de la structurile arondate către școlile de centru se face în general pe apă, cu ajutorul bărcilor.

În acest moment nu există posibilități de cazare (regim de internat) sau regim de program săptămânal/campus școlar pentru a asigura condiții adecvate de locuit și învățat copiilor.

Situația pe grupe/clase/elevi, personal didactic se prezintă astfel:

- ❖ 19 grupe/315 preșcolari,
- ❖ 27 de clase învățământ primar/421 elevi;
- ❖ 26 clase/497 elevi, nivel gimnazial;
- ❖ 9 clase /191 elevi nivel liceal;
- ❖ 125 de cadre didactice.

Analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul postliceal, menționate în Planul Local de Acțiune Instituțională (PLAI) al Județului Tulcea pentru perioada 2009-2013, evidențiază faptul că ocupațiile relevante pentru învățământul postliceal nu înregistrează un număr semnificativ de locuri de muncă vacante și nici un număr semnificativ de șomeri înregistrați.

Pentru școala postliceală, domeniile cu dinamică pozitivă la nivel regional (tendință de creștere a locurilor de muncă și balanță pozitivă locuri de muncă-șomeri) sunt: economic, sănătate și asistență pedagogică, servicii. În domeniul economic se remarcă cererea importantă pentru agenți în activitatea financiară și comercială. În domeniul servicii cea mai solicitată ocupație este cea de personal calificat în turism.

2.3.1.4. Cultura

Delta Dunării este declarată parte a patrimoniului universal natural (UNESCO), iar acest patrimoniu a generat de-a lungul vremii și un patrimoniu cultural valoros, materializat în obiceiuri și tradiții cultural-religioase specifice fiecărei grupări etnice trăitoare în acest spațiu, precum și în construcții tradiționale. Sunt cunoscute valorile arhitecturale ale orașului Sulina care evocă istoria locurilor și care necesită o grabnică conservare și restaurare, așa cum mai sunt destule mărturii ale tradițiilor locale păstrate în localități încă neafectate de curentul negativ al construcțiilor cu stiluri importate și care, de asemenea, ar trebui conservate pentru a completa întregul denumit Patrimoniul Universal Natural și Cultural – UNESCO.

Cultura și istoria RBDD, elementele de etnografie și folclor și prezența unui număr mare de situri arheologice reprezintă argumentele puternice în favoarea diversificării ofertelor turistice. Pentru

completarea ofertei turistice generale, slab diversificată în prezent, Delta Dunării dispune de numeroase resurse de exploatat și valorificat, în vederea acoperirii întregului an calendaristic. Sunt de remarcat în acest sens bogăția și diversitatea patrimoniului cultural material (mănăstiri, cetăți, biserici, monumente), patrimoniului cultural imaterial reprezentat prin comunitățile umane care păstrează valorile civilizației culturale rurale în viața de zi cu zi, în Rezervația Biosferei Delta Dunării.

Diversitatea culturală a orașului Sulina (ultimul port al Dunării înainte de a se vărsa în Marea Neagră) poate genera o serie de acțiuni emblematică care să pună în valoare trecutul comun al țărilor dunărene, consacrată prin actul istoric din 1856 privind înființarea Comisiei Europene a Dunării.

2.3.2. Contextul economic

Zona economică acoperă o suprafață totală de 306.100 ha (52,8% din suprafața rezervației) și cuprinde terenuri în regim liber de inundație, terenuri îndiguite pentru folosință agricolă, piscicolă și silvică și terenurile pe care sunt amplasate așezările umane.

Activitățile economice cele mai importante desfășurate în această zonă includ exploatarea durabilă a fondului piscicol și exploatarea terenurilor agricole, acestea însumând peste 63.770 ha. În cea mai mare parte, acestea sunt ocupate de terenuri arabile (67,61%) și de pajiști naturale (32,04%)

Prin practicarea turismului, valorile naturale și culturale ale Deltei Dunării constituie resurse valorificabile. Delta Dunării, însă, nu este valorificată din punct de vedere turistic la adevăratul potențial. Din datele prezentate în Planul de Amenajare a Teritoriului Zonal Delta Dunării, la nivelul anului 2007 s-a înregistrat un număr de 73.767 de turiști, însumând 1,06% din totalul pe țară. Deși numărul turiștilor a crescut față de anii anteriori, gradul de ocupare a structurilor de cazare este cu 10 procente mai mic decât media pe țară. Analizele realizate au identificat faptul că, deși întreg teritoriul prezintă un potențial turistic deosebit, probleme legate de infrastructura specific turistică și infrastructura tehnică împiedică o valorificare corectă a patrimoniului natural și cultural.

2.3.2.1 Agricultură și pescuit

Terenurile agricole însumează o suprafață care reprezintă 11,6% din teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării, fiind preponderent concentrate, în proporție de aproximativ 68%, în delta fluvială, mai evoluată sub aspect morfologic și pedologic.

Din suprafața de teren agricol, peste 54% se află în incintele agricole îndiguite și desecate, iar restul pe Câmpul Chiliei, grindurile marine, cele de mal ale brațelor principale și grindurile fluvio-marine. În structura de folosință a terenului agricol, cea mai mare pondere revine terenului arabil (67,61%), urmat de pajiștile naturale (32,04%). Viile și livezile ocupă suprafețe neînsemnate (0,34%), acestea fiind situate, de regulă, în vatra satelor, pe loturile private ale locuitorilor. În privința structurii culturilor agricole, se constată ponderea cerealelor păioase, a porumbului și a florii-soarelui - 75,02%, celelalte culturi (inul pentru ulei, legumele și furajele de pe ogor propriu) ocupând 24,97% din suprafață. Se mai cultivă pepeni și plante de nutreț.

Terenurile agricole aflate pe grindurile marine, grindurile de mal și șesul deltaic în regim liber de inundare sunt ocupate cu pășuni și mici suprafețe arabile, exploatate tradițional de populația

locală, majoritatea fiind crescători de animale și mici producători de cereale, legume și furaje.

Un număr de 10 operatori economici practică agricultură ecologică în Delta Dunării:

- ❖ producție vegetală: 6 operatori pe o suprafață totală de 3108 ha;
- ❖ producția animală: 4 operatori cu 245 familii de albine;

În Delta Dunării sunt înregistrate efective de peste 15600 bovine, 110000 capete ovine, 7151 caprine, 4517 porcine, 83600 capete păsări, 5080 familii albine.

Agricultura tradițională a fost practică în zonele cu suprafețe mari de teren arabil: Chilia, Pardina, Plaur, Sălceni, Ceatalchioi și Pătlașgeanca, formate din soluri aluvionare de pe grindurile fluviale cu risc mic de inundare. Din cauza solurilor sărace (nisipoase), agricultura a cunoscut o mai mică dezvoltare pe grindurile marine Letea și Caraorman.

Pescuitul a constituit și constituie cea mai reprezentativă activitate economică în Delta Dunării, având în vedere structura acesteia, aproximativ 85% de terenuri inundabile.

2.3.2.2 Industrie

Majoritatea unităților industriale sunt concentrate în localitățile urbane din zona limitrofă a deltei propriu-zise. Astfel industria se dezvoltă pe baza exploatării și valorificării resurselor naturale, în primul rând a resurselor piscicole, agricole (legumicole, cerealiere, animaliere etc.), stuficole.

Între resursele specifice, peștele și stuful prezintă cea mai mare însemnătate, atât pe plan local pentru economia arealului deltaic, cât și în funcționarea unor ramuri industriale de interes național. Aceste resurse li se alătură, în proporții mai mici, lemnul de esențe moi (salcie și plop), resurse agricole, vânatul, precum și particularitățile peisagistice ca mijloc de punere în valoare prin turism. Amplasarea unităților cu activitate industrială este strâns legată și condiționată de existența resurselor de sol și subsol ce constituie materia primă pentru ramurile industriale respective, ca și de căile de transport (fluviale, maritime, terestre), de potențialul uman al regiunii, gradul de urbanizare și, de tradiția meșteșugărească. În perimetrul RBDD funcționează câteva unități economice ce reprezintă industria alimentară: puncte de colectare pește, centre de panificație la Crișan și Sulina.

2.3.2.3 Transport

Statutul de rezervație naturală și preponderența mediului acvatic conferă o specificitate deosebită facilităților de transport în zona Delta Dunării, legătura cu și între localitățile Deltei Dunării fiind posibilă numai pe căile navigabile interioare.

Serviciul public de transport pe căile navigabile interioare cuprinde transportul de persoane și mărfuri de strictă necesitate între localitățile din Delta Dunării și municipiul Tulcea și este subvenționat de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Transportul public de persoane și mărfuri între Tulcea și localitățile din Delta - Dunării este organizat și asigurat prin curse regulate de nave de pasageri pe următoarele rute:

- ❖ Tulcea – Ceatalchioi – Plaur – Pardina – Tatanir – Chilia Veche și retur
- ❖ Tulcea – Partizani – Maliuc – Gorgova – Crișan – Sulina și retur.
- ❖ Tulcea – Bălțenii de Jos – Mahmudia – Sfântu Gheorghe și retur.
- ❖ Crișan – Mila 23 și retur
- ❖ Crișan – Caraorman și retur.

În prezent, serviciul este operat de S.C. NAVROM DELTA și se derulează pe perioada

01.03.2008 – 30.12.2011, în baza Acordului cadru nr. 33/1118/25.02.2008 și a contractelor subsecvente încheiate cu M.T.I.

Număr mediu total de pasageri transportați anual de societate în perioada 2000 – 2010 167.498 pasageri, dintre care:

- ❖ 129.955 (77,6%) subvenționați
- ❖ 37.542 (22,4%) nesubvenționați

Un element important sub aspect economic îl constituie transportul, în timpul sezonului de vară, a unui număr important de turiști, constatându-se în ultimii ani o revigorare a turismului cu nave fluviale.

Supravegherea navigației și controlul traficului în apele naționale navigabile și în porturi se exercită de Autoritatea Navală Română, autoritate centrală de specialitate din subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Reglementările, supravegherea și controlul navigației în apele naționale, altele decât cele navigabile, sunt de competența Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării” și a Consiliului Județean Tulcea, pe teritoriul cărora se află aceste ape.

Reglementările întocmite de către Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării” și de Consiliul Județean Tulcea se aprobă de către Guvernul României.

Activitatea de supraveghere și control se organizează de Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării” și de Consiliul Județean Tulcea, cu avizul Autorității Navale Române.

Județul Tulcea este străbătut de o rețea totală de drumuri publice de 1.318 km, repartizată astfel :

- ❖ drumuri naționale 327 km, dintre care 153 km reprezintă drumul european DE 87;
- ❖ drumuri județene 480 km;
- ❖ drumuri comunale 511 km.
- ❖ accesul rutier spre Delta Dunării se asigură pe trei drumuri naționale, două drumuri județene și două drumuri comunale.

În perimetrul județului există aeroportul „Delta Dunării”, situat la 14 km de municipiul Tulcea.

Transportul pe calea ferată se efectuează cu dificultate și întârzieri , linia de cale ferată 812 Medgidia – Tulcea necesitând lucrări de modernizare, în vederea sporirii tonajului maxim și ridicării vitezelor de circulație, precum și electrificarea liniei cu adaptarea corespunzătoare a instalațiilor aferente de echipare.

Un inconvenient major al legăturilor terestre ale județului Tulcea și a zonei Deltei Dunării cu restul teritoriului, este lipsa unui pod peste Dunăre, în zona Brăila. Acest obiectiv de investiții este evidențiat ca obiectiv de utilitate publică de interes național conform legii nr.363/2006 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport.

2.3.2.4. Turism

Statutul Deltei Dunării de arie protejată a determinat un proces de reorganizare a turismului ce se desfășoară pe acest teritoriu, în contextul valorificării durabile a resurselor naturale și în special a resursei peisagistice cu impact minim asupra integrității ecosistemelor naturale.

Componentele principale ale peisajului din Delta Dunării sunt cele aproape 400 de lacuri de diferite mărimi, stufărișurile, pădurile de stejar și frasin, dunele de nisip, plajele de pe litoralul marin deltaic, toate acestea conferă o diversitate și varietate spațială deosebită.

Totodată, așezările umane, prin unicitatea lor, precum și arhitectura specifică reprezintă atracții turistice deosebite.

Diversitatea acestor resurse face posibilă practicarea, în perimetrul Rezervației Biosferei Delta Dunării, a turismului, în diferitele sale forme:

- ❖ Turism pentru odihnă și recreare, practicat prin intermediul companiilor de turism, în hotelurile de pe teritoriul rezervației sau hoteluri plutitoare, combinând excursiile pe canale și lacuri pitorești cu băile de soare și apa marină pe plajele situate de-a lungul coastei Mării Negre;
- ❖ Turism de cunoaștere (itinerant), practicat fie individual, fie prin intermediul excursiilor organizate, potrivit pentru grupurile mai mici de vizitatori care au ocazia să exploreze varietatea peisajului sălbatic, combinând plimbările cu bărci propulsate manual pe canale pitorești cu drumeții de-a lungul canalelor sau pe grindurile fluviale și marine, etc.
- ❖ Turism specializat (științific) pentru ornitologi, specialiști, cercetători, studenți;
- ❖ Programe speciale de tineret, pentru cunoașterea, înțelegerea și prețuirea naturii;
- ❖ Turism rural (în cadrul căruia turiștii sunt găzduiți și ghidați de localnici), are tradiție în Rezervația Biosferei Deltei Dunării, multe familii de localnici găzduind și însoțind vizitatorii în Delta Dunării. Acest tip de turism reprezintă un important potențial pentru îmbunătățirea veniturilor populației locale.
- ❖ Turism pentru practicarea sporturilor nautice, foto, safari.
- ❖ Turism pentru practicarea pescuitului sportiv, foarte apreciat de vizitatorii de toate vârstele, în orice sezon, pentru orice specie de pește, și vânătoare sportivă.

2.4. Riscuri și vulnerabilități

Dintr-o primă analiză a situației economico-sociale din zona Deltei Dunării, se pot identifica o serie de puncte vulnerabile, care constituie, sau pot deveni, amenințări.

Astfel, pentru mediul social se evidențiază următoarele:

- ❖ condițiile de mediu favorizează răspândirea zoonozelor precum și emergența unor boli infecțioase cu potențial sever de sănătate publică, Delta Dunării fiind o zonă endemică pentru holeră și gripă aviară;
- ❖ starea actuală a sistemului sanitar face imposibilă intervenția promptă în cazul apariției de epidemii;
- ❖ aprovizionarea cu apă potabilă precum și lipsa canalizării pentru apele menajere reprezintă probleme cu impact asupra morbidității și mortalității prin boli specifice;
- ❖ posibilitățile de acces la serviciile medicale, pentru populația expusă la factori de risc, sunt limitate, având un impact important pe sănătate;
- ❖ lipsa infrastructurii și dotărilor pentru furnizarea de servicii medicale de calitate;
- ❖ deficit de personal medical cu studii superioare și medii;
- ❖ lipsa infrastructurii școlare, preșcolare și elevii din învățământul primar fiind netransportabili/foarte greu transportabili, mai ales în condiții climaterice nefavorabile.
- ❖ infrastructură precară pentru depozitarea deșeurilor;
- ❖ probleme de accesibilitate, determinate de nefuncționarea aeroportului din Tulcea la capacitatea necesară, precum și de lipsa unui pod peste Dunăre în zona Brăila-Galați, care să

faciliteze legătura zonei cu centrul și nord-estul, implicit conectarea la axele de dezvoltare.

Activitățile curente din porturi au un impact negativ asupra mediului, condițiile existente fiind insuficiente în raport cu cerințele minime pe care România și le-a asumat prin convențiile internaționale și prin legislația europeană transpusă în legislația națională:

- ❖ operarea inadecvată a mărfurilor pulverulente în vrac: operatorii de mărfuri vrac utilizează tehnologii inadecvate de operare, ceea ce conduce la poluarea directă a aerului mediului înconjurător, datorită dispersiei pulberilor, și indirect la poluarea apei. Mărfurile vrac depozitate pe cheu și platforme sunt antrenate de vânt și apele pluviale în bazinul portuar conducând la poluarea apei și a sedimentelor. Acest fenomen este predominant în zonele în care se operează cereale, minereu, cocs, bauxită, fosfați, îngrășăminte, uree;
- ❖ activitatea de reparații nave, executată în șantierul naval și docurile plutitoare de reparații reprezintă o sursă importantă de poluare a apei și sedimentelor, cu reziduuri petroliere, rugină, metale grele, compuși toxici;
- ❖ deversări necontrolate de reziduuri petroliere și gunoi de la nave;
- ❖ poluarea aerului cu noxe provenite de la navele care tranzitează cât și de la navele operative;
- ❖ tratarea inadecvată a reziduurilor petroliere și apelor de spălare provenite de la tancurile petroliere, a apelor de balast de la tancurile de transport substanțe chimice lichide, a apelor tehnologice și de platformă din terminalul petrolier; după îndepărtarea și recuperarea produsului petrolier, apa este deversată în bazinul portuar fără o tratare prealabilă.

Alte amenințări pentru protecția ecosistemului:

- ❖ lipsa lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor;
- ❖ depunerile de aluviuni;
- ❖ poluarea apei și a aerului cu noxele eminate ca urmare a transportului cu ambarcațiuni cu motoare de mare viteză;
- ❖ poluarea sonoră produsă de zgomotul motoarelor;
- ❖ realizarea unor activități neadaptate condițiilor specifice zonelor de deltă: amenajarea de mari incinte agricole, amenajări silvice cu specii neadecvate zonei;
- ❖ supradimensionarea exploatărilor specifice Deltei (agricole și piscicole) sau de exploatarea stufului.

Riscurile aferente mediului economic:

- ❖ proliferarea fenomenului de braconaj piscicol;
- ❖ fragmentarea și utilizarea necorespunzătoare a terenurilor agricole;
- ❖ dotări turistice insuficiente;
- ❖ tehnică agricolă învechită;
- ❖ suprafață irigată redusă;
- ❖ nivel redus de accesare a fondurilor destinate susținerii agriculturii;
- ❖ exploatarea zootehnice sunt de dimensiuni mici;
- ❖ lipsa de pregătire profesională a celor care cultivă pământul;
- ❖ emigrația populației și îmbătrânirea forței de muncă;
- ❖ slaba reprezentare a asociațiilor de producători.

3. Definirea problemei de dezvoltare

3.1 Priorități, politici și cadru juridic existent

Priorități și politici:

- ❖ Programul de Guvernare 2009 – 2012;
- ❖ Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR) 2007-2013;
- ❖ Programul Național de Reformă 2007-2010;
- ❖ Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013;
- ❖ Programul Operațional Regional, Axa Prioritară 5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului;
- ❖ Strategia „Educație și Cercetare pentru Societatea Cunoașterii”;
- ❖ Strategia Integrată de Dezvoltare a Resurselor Umane 2009-2020 (SIDRU);
- ❖ Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2011-2013;
- ❖ Pactul național pentru educație;
- ❖ Strategia de dezvoltare a culturii în perioada 2007–2013, cu referire la Regiunea de Dezvoltare Sud-Est;

Cadrul juridic existent:

- ❖ Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei "Delta Dunării", cu modificările ulterioare;
- ❖ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultură, cu modificările și completările ulterioare;
- ❖ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 127/2010 pentru adoptarea unor măsuri destinate dezvoltării economico-sociale a zonei „Delta Dunării”;
- ❖ Legea educației naționale nr.1/2011;
- ❖ H.G. nr. 1395/28.12.2010 privind finanțarea unităților de învățământ preuniversitar de stat, finanțate din bugetele locale, pe baza standardelor de cost pe elev/preșcolar pentru anul 2011;
- ❖ Ordinul M.E.C.T.S. nr. 3753/09.02.2011 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii în sistemul național de învățământ;
- ❖ Legea 422/2001 a patrimoniului cultural național, cu modificările și completările ulterioare

Realizarea obiectivelor cuprinse în prezenta strategie reclamă o serie de intervenții legislative, care să asigure:

- ❖ modificarea Legii nr. 82/1993, privind constituirea Administrației Biosferei Delta Dunării, în

scopul reglementării administrării resurselor regenerabile, precum și pentru autorizarea desfășurării unor activități economice și de turism, în parteneriat cu comunitățile locale.

- ❖ corelarea prevederilor privind administrarea resurselor piscicole cu prevederile cuprinse în actele normative care reglementează activitatea de pescuit comercial și pescuit recreativ-sportiv.
- ❖ reglementarea accesului și circulația navelor și ambarcațiunilor de agrement pe canalele și lacurile interioare din perimetrul Rezervației Biosferei „Delta Dunării” în scopul diminuării efectelor negative produse de ambarcațiunile, inclusiv cele de agrement, care circulă în Delta Dunării.
- ❖ elaborarea unui program de finanțare a centrelor de asistență medicală primară.

3.2 Principii generale

Principiul legalității - respectarea prevederilor Constituției și legislației în materie.

Principiul transparenței - transmiterea de informații obiective și corecte

Principiul bunei guvernări - strategia stabilește acțiuni ale căror rezultate sunt evaluate pe baza de indicatori

Principiul flexibilității - adaptarea periodică a măsurilor implementate, pentru a răspunde în mod coerent nevoilor de dezvoltare economico-socială

Principiul participării și cunoașterii realităților locale - Strategia a fost elaborată cu cooperarea instituțiilor și autorităților publice cu atribuții în domeniu, având la bază prioritățile cuprinse în „Programul de dezvoltare economico-socială Delta Dunării 2009 - 2012 și în perspectivă”, realizat de către Consiliul județean Tulcea, prin intermediul structurilor sale și al altor organisme de specialitate

Principiul responsabilității – Rezultatele preconizate în urma aplicării măsurilor stabilite sunt în concordanță cu instrumentele și resursele aflate la dispoziția autorităților administrației publice locale și centrale, cu atribuții în implementarea strategiei, răspunderea fiind la toate nivelurile administrative.

Principiul armonizării cu obiectivele de dezvoltare existente la nivelul Uniunii Europene.

4. Scopul strategiei și obiectivele de dezvoltare economico-socială

4.1. Scopul strategiei și obiectivele generale

Scopul prezentei strategii îl reprezintă dezvoltarea economico-socială a zonei Delta Dunării.

Instrumentele identificate în acest cadru urmăresc asigurarea unor condiții reale pentru eliminarea deficiențelor de dezvoltare și au la bază următoarele obiective generale:

- ❖ Ridicarea standardului de viață
- ❖ Valorificarea potențialului economic și cultural
- ❖ Protecția mediului înconjurător și exploatarea durabilă a patrimoniului natural

4.2. Obiective specifice

Pentru asigurarea stabilității populației și existența ecosistemelor în Biosfera „Delta Dunării”, strategia vizează realizarea următoarelor obiective specifice, structurate pe domeniile de competență ale instituțiilor cu responsabilități în implementarea strategiei:

Sănătate

- ❖ Dezvoltarea rețelei de asistență medicală primară
- ❖ Creșterea gradului de informare privind accesul la serviciile medicale
- ❖ Creșterea calității serviciilor medicale acordate

Educație

- ❖ Optimizarea funcționării rețelei școlare
- ❖ Adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii.
- ❖ Creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi

Transport

- ❖ Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport naval
- ❖ Creșterea siguranței navigației pe căile navigabile interioare
- ❖ Prevenirea poluării apelor de către nave
- ❖ Menținerea viabilității infrastructurii de transport

Dezvoltare regională și turism

- ❖ Dezvoltarea infrastructurii din spațiul rural
- ❖ Reabilitarea și modernizarea drumurilor de interes județean și local
- ❖ Dezvoltarea infrastructurii locative
- ❖ Îmbunătățirea infrastructurii de transport și tehnico-edilitară
- ❖ Dezvoltarea obiectivelor cu potențial turistic

Cultură

- ❖ Protejarea și conservarea patrimoniului construit din zona Deltei Dunării
- ❖ Creșterea competențelor profesionale și antreprenoriale
- ❖ Dezvoltarea turismului cultural
- ❖ Dezvoltarea sectorului tradițiilor meșteșugărești

Mediu

- ❖ Eficientizarea sistemului de management
- ❖ Conservarea biodiversității
- ❖ Modernizarea infrastructurii publice în Delta Dunării
- ❖ Dezvoltarea de parteneriate în sprijinul gestionării Rezervației
- ❖ Îmbunătățirea cadrului legislativ

Agricultură

- ❖ Conservarea ocupațiilor tradiționale în Delta Dunării
- ❖ Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de îmbunătățiri funciare
- ❖ Extinderea agriculturii ecologice.

5. Intervenții pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare economico-socială

5.1 Soluții privind implementarea obiectivelor specifice

Dezvoltarea rețelei de asistență medicală primară

Pentru aducerea la îndeplinire a acestui obiectiv, Ministerul Sănătății are în vedere promovarea unui program de construire de dispensare medicale în Delta, amenajate, dotate și încadrate cu personal, conform standardelor în vigoare.

Evaluările Ministerului Sănătății cu privire la nivelul de acoperire cu servicii medicale primare a perimetrului Deltei Dunării, reflectă necesitatea optimizării acestei activități. În acest sens, se apreciază că pe lângă centrele de asistență medicală primară care urmează a fi construite, se impune și amenajarea și dotarea unor call-centere, cu și fără personal.

Planul de intervenție va fi stabilit pe plan local în funcție de evaluarea nevoilor de servicii medicale. În vederea derulării programului se impune constituirea, la nivelul consiliului județean, a unei unități de implementare (UIP).

Inițiativa va fi promovată cu sprijinul Guvernului României și al autorităților locale și va face obiectul unui program de finanțare care se va derula pe parcursul a 3 – 5 ani.

Creșterea gradului de informare privind accesul la serviciile medicale

Pe perioada de implementare a programului de construcție a centrelor de asistență medicală primară, vor fi derulate campanii de informare a populației în legătură cu realizarea investiției, cu scopul acesteia și cu mijloacele prin care pot fi accesate serviciile medicale.

În vederea furnizării unor servicii medicale de calitate, în faza de realizare a investiției, vor fi elaborate protocoale de lucru și ghiduri privind atribuțiile și competențele personalului medical încadrat în unitățile nou înființate.

Creșterea calității serviciilor medicale acordate

Pentru îmbunătățirea calității serviciilor medicale acordate, vor fi derulate campanii de recrutare și perfecționare a personalului medical și nemedical. În acest scop, vor fi organizate traininguri care să vizeze atât îmbunătățirea pregătirii profesionale cât și dezvoltarea abilităților de comunicare în relație cu solicitanții serviciilor medicale.

Optimizarea funcționării rețelei școlare

În scopul îmbunătățirii calității educației și formării profesionale, procesul de învățământ poate fi susținut și completat prin implementarea unor soluții de învățământ la distanță, pentru situațiile excepționale (condiții climaterice nefavorabile sau elevi netransportabili) în care elevii nu pot ajunge la școală sau pentru organizarea unor activități de tipul “Școala după școală” și educație remedială.

Având în vedere experiența proiectelor dezvoltate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în parteneriat, până în prezent, se consideră oportună implementarea unui sistem de învățământ la distanță modern, reformat și integrat învățării în secolul XXI, pregătind mai bine absolventul pentru piața muncii, în special piața locală.

Creșterea nivelului de calificare a capitalului uman

Una din prioritățile strategice pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic o constituie deschiderea sistemului educațional și de formare profesională către societate, către mediul social, economic și cultural, realizată inclusiv prin adaptarea continuă a ofertei de calificări profesionale la cerințele pieței muncii.

Din Planul Local de Acțiune Instituțională (PLAI) al Județului Tulcea pentru perioada 2009-2013 reiese, totodată, nevoia de extindere a cursurilor de formare profesională a adulților, având în vedere faptul că în studiile realizate se menționează următoarele: 70% dintre salariați nu au avut acces la formare în ultimii 5 ani, dintre care 50% nu au urmat niciodată un curs de formare profesională, iar aproape 70% dintre cei care își schimbă meseria dobândesc noile calificări prin calificare la locul de muncă și auto-instruire. Aceste forme de calificare nu reprezintă forme instituționalizate care să ofere o recalificare de calitate, fiind afectată performanța individuală.

Cu toate acestea, oferta unităților de învățământ profesional și tehnic în ceea ce privește formarea adulților este în continuare limitată. Astfel, din totalul unităților școlare IPT doar 3 sunt

autorizate CNFPA pentru formarea adulților, ceea ce reprezintă aproximativ 16%. Cele 3 școli sunt autorizate pentru 6 programe de calificare. În cursul anului 2007 au fost derulate 2 programe de formare pentru un număr de 43 adulți. Această situație impune din partea unităților școlare IPT un efort sporit pentru autorizarea ca furnizori de formare continuă, pentru creșterea ofertei de formare profesională a adulților.

În ceea ce privește înființarea unei universități în județul Tulcea, se consideră că aceasta nu este oportună întrucât costurile de înființare și de derulare a studiilor sunt foarte mari, necesitând spații de învățământ, bibliotecă, cămine, cantină, cheltuieli de personal, în timp ce, prin Legea nr. 287/2004, se urmărește constituirea, organizarea și funcționarea consorțiilor universitare (care au drept scop comasarea universităților) în vederea înființării unor universități puternice, de prestigiu, care să concureze în topul celor mai bune universități.

În plus, programele de studii pentru învățământul superior privind dezvoltarea profesiilor specifice unei rezervații a biosferei sunt asigurate la Universitățile de stat și particular acreditate din zonă: Galați, Constanța și/sau alte centre universitare.

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport naval

Direcțiile de acțiune stabilite pentru acest domeniu urmăresc realizarea unor obiective noi de infrastructură de transport naval, în conformitate cu noile cerințe de transport, concomitent cu eliminarea obstacolelor de navigație și îmbunătățirea condițiilor de navigație.

Lucrările de întreținere și reparații vizează lucrările curente și lucrările necesare pentru menținerea caracteristicilor tehnice minime ale infrastructurii de transport naval existente, precum și asigurarea în permanență a adâncimilor minime de navigație și a adâncimilor minime în bazinele portuare și la dane.

Evoluția înregistrată în ultima perioadă relevă o revigorare a turismului cu nave fluviale. Totodată, se poate observa creșterea vertiginoasă a numărului de nave de agrement aparținând persoanelor particulare. Aceste realități fac absolut necesară dezvoltarea porturilor turistice și de agrement.

În acest context, strategia Ministerul Transporturilor și Infrastructurii pentru perioada 2011 – 2015, stabilește următoarele priorități pentru perimetrul Biosferei Delta Dunării:

- ◆ realizarea lucrărilor de apărări de maluri pe Canalul Sulina
- ◆ reabilitarea și modernizarea infrastructură portuară în Portul Tulcea
- ◆ realizarea Portului Marina Tulcea
- ◆ îmbunătățirea condițiilor de navigație pe sectorul cuprins între Mm 43 (Ceatal Ismail – Brăila) și Mm 34

Creșterea siguranței navigației pe căile navigabile interioare

Derularea unor proiecte (**RoRIS** și **IRIS Europe II**), în perioada de implementare a strategiei, asigură implementarea măsurilor necesare creșterii siguranței navigației pe căile navigabile

interioare:

❖ **Sistem de informare si management al traficului pe sectorul românesc al Dunării (RoRIS)**

Este cel mai complex proiect demarat în România în cadrul conceptului de sisteme inteligente de transport naval, având în vedere ca acoperă toate porturile dunărene românești (23 de locații) și furnizează servicii operatorilor de transport naval. Sistemul este organizat ierarhic pe trei niveluri, conform cu structura organizatorică a Autorității Navale Române:

- ◆ nivelul central, în sediul ANR, cu terminale la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și Poliția de Frontieră din cadrul Ministerului Administrației și Internelor;
- ◆ nivelul regional, în Constanța, Drobeta Turnu Severin, Giurgiu, Galați și Tulcea;
- ◆ nivele locale, în 22 de porturi, de la Sulina la Moldova Veche.
- ◆ Proiectul are ca obiectivele principale:
 - ◆ reducerea numărului incidentelor navale, reducerea poluării și a riscurilor pentru mediu;
 - ◆ eficientizarea transportului pe căile navigabile interioare;
 - ◆ maximizarea capacității de transport a navelor și a capacității șenalelor navigabile;
 - ◆ reducerea timpilor de călătorie, a costurilor de transport, a consumului de combustibili și a volumului de lucru al utilizatorilor;
 - ◆ utilizarea eficientă a porturilor și terminalelor;
 - ◆ asigurarea unei legături eficiente între diferitele moduri de transport;
 - ◆ creșterea siguranței pasagerilor, echipajelor, navelor și încărcăturii acestora;
 - ◆ maximizarea securității infrastructurii de transport pe Dunăre.

❖ **IRIS Europe II - Beneficiar: RA Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați**

Obiectivul principal al acestui proiect este de a extinde funcțiile sistemului de informare fluvială (RIS – River Information Services). În acest proiect sunt implicate instituții din 9 țări (Ungaria, Olanda, Slovacia, Austria, România, Bulgaria, Belgia, Cehia și Franța), principalul rezultat anticipat fiind stabilirea și promovarea unui cadru legal privind schimbul de date referitoare la hărțile electronice și informații privind navele, între statele membre.

Prevenirea poluării apelor de către nave

Începând cu anul 2010 se derulează două proiecte care au ca obiective creșterea calității serviciilor de preluare și prelucrare reziduuri de la nave și intervenție în caz de poluare, prin achiziția unor nave, instalații și echipamente precum și realizarea unor lucrări de infrastructură, necesare în preluarea/prelucrarea reziduurilor provenite din activitatea de navigație și exploatare portuară.

❖ **Sistem de colectare a deșeurilor generate de nave în porturile de pe Dunărea maritimă**

(CODENAV) - Beneficiar: CN Administrația Porturilor Dunării Maritime SA Galați

- ◆ Obiectivul proiectului îl reprezintă creșterea calității serviciilor de colectare a deșeurilor generate de nave prin achiziția unor nave, instalații și echipamente specializate în depoluarea/colectarea reziduurilor provenite de la navele ce tranzitează/operează în porturile Galați, Brăila și Tulcea.
- ❖ **WANDA (Waste Management for Inland Navigation on the Danube)**- proiect pilot în portul Tulcea pentru gestiunea și reciclarea deșeurilor, altele decât hidrocarburile, în scopul diseminării rezultatelor cercetărilor în toate țările riverane Dunării cu privire la gestiunea deșeurilor pe căile navigabile interioare.

Menținerea viabilității infrastructurii de transport

❖ **Infrastructura de transport rutier**

Pentru atingerea obiectivului său de menținere a viabilității rețelei rutiere, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale derulează, ca parte a strategiei sale pe termen lung, un amplu program de reabilitare a drumurilor. Pentru zona regiunea care face obiectul prezentei strategii sunt avute în vedere următoarele sectoare de drumuri naționale:

- ◆ DN22, Tulcea - Ovidiu, km 178+000 - km 287+400
- ◆ DN22, Smârdan - Tulcea, km 86+000- km 172+000
- ◆ DN22A, Hârșova - Cataloi, km 0+000 - km 85+925
- ◆ DN 22, Brăila - Tulcea, km 78+714 - 178+000 (99,29 km lungime)
- ◆ DN 22, Râmnicu-Sărat - Brăila - Tulcea - Ovidiu, km 2+800 - 78+174 - 178+000 - 287+400
- ◆ DN22 Tulcea - Ovidiu, km 178+000 - km 287+400 (109,40 km lungime)
- ◆ Pod peste Dunare in zona Braila-obiectiv de interes public national

Infrastructura de transport aerian

Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea este situat la 14 km de Tulcea și este un aeroport de interes local. În acest sens, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii nu poate finanța direct din bugetul propriu obiective de investiții sau achiziții derulate de Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea.

Cu toate acestea, Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea va putea accesa fonduri comunitare disponibile prin Programul Operațional Sectorial – Transporturi odată cu definitivarea și aprobarea la nivelul Comisiei Europene a Schemei de finanțare a aeroporturilor, acțiune aflată în curs de finalizare. Astfel vor putea fi finanțate lucrări și achiziții cu impact direct asupra siguranței și securității traficului aeroportuar, cum ar fi reabilitarea sau dezvoltarea suprafețelor de mișcare.

De asemenea, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii susține includerea Aeroportului „Delta Dunării” Tulcea în rețeaua TEN-T de aeroporturi de pe teritoriul țării noastre, ceea ce îi va facilita acestuia accesarea fondurilor europene disponibile prin acest program. În prezent aeroportul

nu este inclus în această rețea, negocierea noii forme a rețelei TEN-T aflându-se în curs de derulare.

Având în vedere conectivitatea redusă dintre Tulcea și Sulina, Consiliul Județean Tulcea propune realizarea unui heliport în orașul Sulina

În situația în care consiliul județean sau investitori privați intenționează realizarea acestui obiectiv, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii va acorda tot sprijinul, prin organismul tehnic responsabil – Autoritatea Aeronautică Civilă Română –, în vederea elaborării și aprobării, conform legii, a documentațiilor tehnice aferente înființării și exploatării unui teren de aviație civilă.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii nu are cuprins în programul său investițional realizarea unei astfel de investiții la Sulina, dar ca alternativă de finanțare a lucrărilor, propunem analizarea posibilității de alocare a unor fonduri de la bugetul de stat, pentru finanțarea unor programe de dezvoltare, variantă aplicată și anterior pentru dezvoltarea unor aeroporturi (Sibiu, Iași).

❖ **Infrastructura de transport feroviar**

Transportul pe calea ferată se efectuează cu dificultate și întârzieri. Modernizarea liniei de cale ferată 812 Medgidia – Tulcea presupune efectuarea unor lucrări necesare în vederea sporirii tonajului maxim și ridicarea vitezelor de circulație, precum și electrificarea liniei cu adaptarea corespunzătoare a instalațiilor aferente de echipare.

CNCF „CFR” S.A. va cuprinde în strategia proprie de dezvoltare modernizarea liniei de cale ferată 812 Medgidia – Tulcea și va analiza oportunitatea construcției unei linii noi de cale ferată, care să facă legătura între localitățile Tulcea și Brăila, prin Isaccea și Măcin, după realizarea în prealabil a unor studii de fezabilitate și analize cost-beneficiu prin care să rezulte rentabilitatea inițierii unor asemenea proiecte.

Eficientizarea sistemului de management

Conservarea ecosistemelor impune eficientizarea managementului RBDD. În acest scop, se propune implementarea unui sistem informatic integrat destinat activităților specifice ARBDD. Totodată este esențială și elaborarea unui suport cartografic digital de rezoluție înaltă, necesar elaborării planurilor, strategiilor și a schemelor de management în Rezervația Biosferei Delta Dunării.

O contribuție semnificativă la realizarea acestui obiectiv o poate avea implementarea unor proiecte precum „Better management and implementation of NATURA 2000 sites acronim BE-NATUR” (parte a programului South-East Europe – Transnational Cooperation Programme) și <<Asistență preparatorie pentru înființarea Rezervației Biosferei trilaterale „Delta Dunării și Regiunea Prutului Inferior” între România-Moldova-Ucraina>> (parte a Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare).

Eficientizarea sistemului de management depinde în mare măsură de resursele umane, motiv pentru care implementarea proiectului „Informații, cunoștințe și abilități pentru ocupare, dezvoltare profesională și stimularea antreprenoriatului în contextul dezvoltării turismului durabil în Delta Dunării”(parte a Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, Măsura 5.2.) reprezintă o prioritate.

Conservarea biodiversității

Conștientizarea importanței conservării biodiversității Deltei Dunării este esențială pentru existența ecosistemelor. Derularea campaniei de informare și conștientizare cu privire la protejarea biodiversității RBDD: "Delta Dunării - paradisul aproape pierdut!" urmărește implicarea activă a cetățenilor în protejarea mediului înconjurător.

Modernizarea infrastructurii publice în Delta Dunării

Reducerea impactului negativ al deșeurilor asupra mediului și proiectarea activităților pe termen lung pot fi realizate prin Master Planul privind sistemul integrat de management al deșeurilor. Un alt aspect important îl reprezintă valorificarea resurselor naturale regenerabile prin conservarea și promovarea tradițiilor ocupaționale și culturale ale populației din Delta Dunării.

Dezvoltarea de parteneriate în sprijinul gestionării Rezervației

Parteneriatele susțin dezvoltarea programelor, aportul fiecărui partener constituind un element important în realizarea obiectivelor. În temeiul acestor realități, Ministerul Mediului și Pădurilor are în vedere implementarea unor proiecte derulate în parteneriate:

- ◆ „Up-Grade Black Sea Scientific Network”
- ◆ „Rețeaua de Arie Protejate ale Fluviului Dunărea – Dezvoltarea și Implementarea de Strategii Transnaționale pentru Conservarea Patrimoniului Natural la Fluviul Dunărea”
- ◆ „Inițiativa Regională Ramsar pentru zonele umede costiere ale Mării Negre”
- ◆ „Sustainable Transport and Mobility in Tourism Regions along the Danube”
- ◆ „Western Black Sea Marine Coast”

Protejarea și conservarea patrimoniului construit din zona Deltei Dunării

Protejarea și conservarea patrimoniului național din zona Deltei Dunării se face prin restaurarea obiectivelor de importanță națională și locală, astfel încât acestea să devină atracții turistice, centre culturale, centre educaționale de referință, centre de cercetare, etc.

Restaurarea are și un efect indirect și anume dezvoltarea economică într-o formă viabilă și durabilă; această dezvoltare va genera inițiative private care vor diminua dependența activităților culturale de subvențiile de stat.

Orice demers pentru restaurarea monumentelor din zona Deltei Dunării trebuie să provină printr-o abordare bottom-up, plecând de la proprietar către instituțiile centrale de stat, în vederea asigurării unei consultanțe solide privind modalitățile de conservare și punere în valoare, precum și a surselor de finanțare disponibile. Față de obiectivele astfel identificate, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național va avea urmări, cu prioritate pentru anul 2011, realizarea următoarelor intervenții:

- ◆ Cetatea medievală Enisala: lucrări de consolidare-restaurare;
- ◆ Cetatea Orgame-Argamum, com Jurilovca: lucrări de proiectare DALI, PTh, DE, DTAC;
- ◆ Cetatea Halmyris Murighiol: lucrări de proiectare DALI, PTh, DE, DTAC;

- ◆ Cetatea Dinogetia Gârvan: lucrări de proiectare DALI, PTh, DE, DTAC;
- ◆ Biserica ortodoxă Sf. Nicolae, Sulina: consolidare, restaurare, sistematizare verticală;
- ◆ Catedrala ortodoxă Sf. Nicolae, Sulina: consolidare, restaurare, sistematizare verticală;
- ◆ Biserica catolică Sf. Nicolae, Sulina; consolidare, restaurare, instalații sistematizare verticală.

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, împreună cu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii au în vedere inițierea și derularea unui proiect de reabilitare și refuncționalizare a Palatului Comisiunii Europene a Dunării din Sulina, cu scopul oferirii unui model de bună practică și creșterii atractivității zonei din punct de vedere turistic și cultural.

Comisiunea Europeană a Dunării, constituită în anul 1856, urmare Tratatului de la Paris, a construit un număr de imobile în localitatea Sulina, printre care și acest palat. Prin Protocolul la Convenția despre Regimul Navigației pe Dunăre din 18 august 1948 (Convenția de la Belgrad), toate bunurile care au aparținut Comisiunii Europene a Dunării au fost transferate Administrației Fluviale a Dunării de Jos, administrație înființată conform art. 20 din Convenția de la Belgrad.

Deoarece „Comisiunea Europeană a Dunării” a fost prima instituție europeană cunoscută această, clădire ar trebui să prezinte interes nu doar pentru statul român ci și pentru Uniunea Europeană, meritându-și locul în ”Ruta culturală a Dunării”.

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național va organiza, în perioada 2011-2013 o serie de seminarii și conferințe de conștientizare, la nivelul autorităților locale și a proprietarilor de clădiri de patrimoniu, precum și a altor operatori relevanți asupra importanței conservării, restaurării și valorificării patrimoniului cultural. Pentru a sublinia importanța derulării de inițiative în domeniu Ministerul Culturii și Patrimoniului Național va organiza, în anul 2011, Forumul Cultural al Dunării, menit să conducă la stabilirea de parteneriate strategice la nivel local, regional și național, în vederea creșterii numărului de inițiative în zona Deltei Dunării în domeniul culturii, în general, și a patrimoniului, în special.

Creșterea competențelor profesionale și antreprenoriale

Întărirea rolului operatorilor culturali din zona Deltei Dunării are în vedere adaptarea resurselor umane disponibile la o nouă abordare, fundamentată pe exploatarea durabilă a resurselor naturale și culturale, respectiv reducerea utilizării resurselor naturale ca materie primă și transformarea acestor resurse în resurse turistice, în contextul unui peisaj cultural-natural unitar și integrat.

Astfel, creșterea competențelor profesionale și antreprenoriale ale resursei umane locale are în vedere: dezvoltarea competențelor fundamentale (limbi străine, alfabetizare informatică etc.), dezvoltarea competențelor specializate (ghid obiectiv cultural etc.), formarea profesională pentru ocupațiile specifice domeniului cultural (muzeograf, referent așezământ cultural etc.), și evaluarea competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale (interpreți, instrumentiști, dansatori).

Dezvoltarea turismului cultural

Patrimoniul cultural material și imaterial din întreaga Deltă a Dunării, și în special din orașul Sulina, reprezintă o resursă turistică de exploatat și valorificat pe durata întregului an calendaristic, prin activități de turism cultural.

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național va elabora o contribuție la *Programul de Regenerare a orașului Sulina* și introducerea patrimoniului cultural local în circuitul turistic.

Viziunea strategică asupra posibilităților de regenerare a vitalității economice și sociale a orașului Sulina – prin valorificarea potențialului său cultural – are în vedere atât multiculturalitatea (mod de gândire, mentalități, religie, anumite tradiții) cât și un anume model cultural comun, determinat de condițiile de viață comune (procurarea aceluiași materiale, moda în vestimentație, în arhitectura locuinței).

Sulina s-a dezvoltat ca zonă de locuire interetnică datorită venirii și stabilirii aici, alături de români, a diferitelor etnii (greci, ruși, lipoveni, turci, francezi, englezi). Emigrarea fiecăreia dintre etniile care s-au stabilit la Sulina și au conviețuit într-un sistem de multiculturalitate, a avut loc în diferite etape și în urma diverselor evenimente sociale și politice, de la așezarea lipovenilor și ucrainenilor în urma persecuțiilor religioase până la stabilirea rușilor, francezilor, turcilor în urma concurenței marilor puteri privind controlul Dunării și, îndeosebi după înființarea Comisiei Europene a Dunării.

Perspectiva este aceea de a reda specificul de altă dată al Sulinei, cu această pendulare între multiculturalitate și modelul cultural al supraputerilor.

Dezvoltarea sectorului tradițiilor meșteșugărești

Rolul tradițiilor meșteșugărești și sprijinirea creatorilor locali, în special din mediul rural, trebuie privită ca o prioritate în contextul dezvoltării socio-economice a regiunii.

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național se va implica în realizarea de parteneriate strategice (autorități locale, sector ONG, muzee și institute cu competențe în domeniul civilizației tradiționale) pentru realizarea de proiecte comune în domeniu.

Creatorii locali din Delta Dunării vor fi implicați în evenimente specifice de anvergură la nivel național (târguri, expoziții, festivaluri), organizate de către instituții culturale reprezentative precum Muzeul Satului și Muzeul Țăranului Român.

Dezvoltarea infrastructurii din spațiul rural

Programele de dezvoltare a infrastructurii în spațiul rural vizează, în principal:

- ◆ alimentarea cu apă a satelor în sistem centralizat,
- ◆ construcția de sisteme de canalizare și epurare a apei,
- ◆ tratarea apelor uzate,
- ◆ crearea, modernizarea, după caz, de platforme pentru deșeuri,
- ◆ îmbunătățirea drumurilor rutiere de acces prin pietruire, reabilitare, asfaltare,
- ◆ construirea, extinderea sau modernizarea de poduri, podețe sau punți pietonale și
- ◆ dezvoltarea unor baze sportive.

În acest context, pentru construirea, reabilitarea și modernizarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă în localitățile Casimcea, Dăeni, I.C. Brătianu, Jurilovca, Mihai Bravu și Topolog se estimează o investiție totală de 1.630.000 lei, obiectivul principal al acestor inițiative fiind creșterea

calității vieții locuitorilor.

Un alt obiectiv de investiții în valoare totală de 1.179.000 lei vizează construirea canalizării menajere în sistem centralizat și a stațiilor de tratare a apelor uzate în localități precum Crișan, Izvoarele, Mahmudia și Stejaru.

Suma de 102.000 lei va fi alocată pentru construirea unor poduri peste pâraul Recea pe teritoriul localității Greci, în timp ce investiția în infrastructura unor baze sportive se ridică la 850.000 lei, fiind vizate localitățile Casimcea, Cerna, Chilia Veche, Dăeni, I.C. Brătianu, Jijila, Luncavița, Nalbant, Niculișel și Stejaru.

Nu în ultimul rând, pietruirea drumurilor comunale și conectarea satelor la rețeaua de electrificare și la rețelele telefonice, conform H.G 577/1997, republicată cu modificările și completările ulterioare, cu fonduri de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului este o altă acțiune care va contribui la creșterea calității vieții locuitorilor din Delta Dunării.

Reabilitarea și modernizarea drumurilor de interes județean și local

Programul de reabilitare și/sau asfaltare a drumurilor de interes județean și de interes local, aprobat prin H.G 577/1997, republicată cu modificările și completările ulterioare cu fonduri de la Ministerul dezvoltării Regionale și Turismului include două obiective de investiții din județul Tulcea:

- ◆ reabilitarea drumului județean 222 Tulcea – Sarichioi – Enisala, km 2+530-40+000;
- ◆ modernizarea drumului de acces din intravilanul orașului Sulina către obiectivul de investiții „Amenajare Plajă Sulina”, km. 0+000-6+000.

Valoarea totală a acestor investiții se ridică la suma de 32.235.348 lei, fiind realizate până în prezent în proporție de 58% (prima investiție), respectiv 53% (cea de-a doua), suma necesară pentru finalizarea acestor obiective însumând 16.024.099 lei.

Nu în ultimul rând, prin fonduri asigurate de la bugetul de stat al Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului se vor realiza 21,54 de km între localitățile Nifon și Luncavița (5.050.000 lei), respectiv se va moderniza porțiunea de 6 km dintre intravilanul orașului Sulina și plaja acestuia, suma estimată a investiției ridicându-se la 4.200.000 lei.

Dezvoltarea infrastructurii locative

Dezvoltarea programelor de construcții locuințe sociale sau a celor care au caracter social în vederea ajutorării categoriilor de persoane cu venituri modeste, în special a tinerilor contribuie la asigurarea accesului la o locuință decentă a cetățenilor României. Prin îndeplinirea acestui obiectiv se urmărește, în ultimă instanță, îmbunătățirea condițiilor de viață pentru toți locuitorii țării.

În această idee, prin programul „Locuințe pentru tineri destinate închirierii” derulat prin ANL (conform Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe) se derulează în județul Tulcea mai multe investiții:

- ◆ proiect Isaccea, 20 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 2.820.000 lei
- ◆ 2 proiecte în curs de execuție:
- ◆ Tulcea, 70 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 8.259.620 lei
- ◆ Macin , 40 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 4.753.710 lei
- ◆ 5 proiecte în curs de promovare:
 - ÷ Isaccea, 20 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 3.360.000 lei
 - ÷ Tulcea, 90 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 15.120.000 lei
- ◆ Chilia Veche, 18 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 3.024.000 lei

- ◆ Babadag, 30 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 5.040.000 lei
- ◆ Sulina, 30 apartamente, valoarea totală a proiectului fiind de 5.040.000 lei

Îmbunătățirea infrastructurii de transport și tehnico-edilitară

Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii, aprobat prin OUG 105/2010 reprezintă un document programatic prin implementarea căruia se vor dezvolta mai multe proiecte de investiții în infrastructură. Realizarea acestor investiții va influența economia României, va promova creșterea economică și ca crea locuri de muncă, contribuind la îmbunătățirea viații și siguranței cetățeanului.

Prin acest program au fost avute în vedere și investiții în infrastructura de transport și tehnico edilitară pe teritoriul Deltei Dunării.

Astfel, drumurile județene prinse în P.N.D.I sunt următoarele:

- ◆ Reabilitare DJ 222 C Murighiol – Iazurile- Agighiol, km 36+332-62+926 (36.076.569 lei)
- ◆ Reabilitare DJ 229 Tronson II Intersecția DN22- Zebil- Sarichioi, km44+500-54+795 (20.183.191 lei)
- ◆ Reabilitare DJ 229B – DN22- Aeroportul Tulcea, km0+000-1+438 (1.991.200 lei)
- ◆ Reabilitare DC1 Tulcea- Tudor Vladimirescu- Ceatalchioi-Pardina-Chilia-Veche, km 0+000-66+000 (135.550.000 lei)
- ◆ Reabilitare DC 2 Nufăru (DJ 222 C,km 10+550)- Ilgani de Jos- Partizani-Gorgova, km 0+000-31+000 (71.520.000 lei)

În P.N.D. I mai sunt incluse și o serie de investiții în infrastructura tehnico-edilitară: speță:

- ◆ Rețea de alimentare cu apă în localitatea Băltenii de Jos, comuna Beștepe;
- ◆ Modernizare stație de captare și a uzinei de apă în localitatea Mahmudia
- ◆ Canalizare cu stație de epurare în localitatea Beștepe
- ◆ Extindere sistem de canalizare în sistem centralizat în localitatea Ceamurlia de Jos

Programul de alimentare cu apă a satelor, aprobat prin HG 577/1997 reprezintă un alt program gestionat și finanțat prin fonduri de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului. Prin acest program se realizează mai multe sisteme de alimentare cu apă pe teritoriul deltei Dunării, valoarea totală a investiției necesare finalizării tuturor lucrărilor fiind de 7.471.076 lei.

Nu în ultimul rând, se are în vedere și realizarea unor sisteme de alimentare de apă care nu sunt cuprinse în nici un program:

- ◆ C.A. Rosetti, Letea, Periprava și Sfîștofca;
- ◆ Sălceni și Plauru, comuna Ceatalchioi;
- ◆ Tatanir și Cășlița, comuna Chilia Veche
- ◆ Sarinasuf ,comuna Murighiol;
- ◆ Vultur, comuna Maliuc;
- ◆ Plopu, comuna Murighiol;
- ◆ Colina, comuna Murighiol.

Dezvoltarea obiectivelor cu potențial turistic

Dezvoltarea echilibrată și integrată a zonei turistice din Delta Dunării și a stațiunilor de pe litoralul Mării Negre reprezintă un obiectiv al Ministerului Dezvoltării Rurale și Turismului, un prim pas în realizarea lui fiind reprezentat de construirea a 3 miniporturi – Sfântu Gheorghe, Murighiol și Sarichioi – suma necesară pentru finalizarea acestor investiții ridicându-se la 68.087.603 lei. În cadrul aceluiași obiectiv se va interveni pentru dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii turistice a orașului Sulina, precum și a infrastructurii aferente unor rețele de utilități publice în localitățile Deltei, care prezintă interes din punct de vedere al atracțiilor turistice.

Conservarea ocupațiilor tradiționale în Delta Dunării

Având în vedere faptul că pescuitul reprezintă una din cele mai importante activități economice din zonă, Delta Dunării fiind o zonă cu o tradiție veche în pescuit, dispunând de resurse acvatice vii excepționale și de un potențial pentru dezvoltarea turismului, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, prin prerogativele care le are, și-a propus să vină în ajutorul populației de pescari, prin crearea de facilități specifice desfășurării în condiții optime și în conformitate cu cerințele UE a activităților de pescuit.

În acest scop, se propune reorganizarea pieței peștelui, prin înființarea unei burse a peștelui în zona Tulcea și asigurarea facilităților necesare: porturi de pescuit, locuri de debarcare și adăposturi. Agenția va exploata acest obiectiv din punct de vedere al desfășurării activităților de pescuit iar administrarea acestuia va reveni autorităților administrației publice locale.

Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de îmbunătățiri funciare

Pentru reabilitarea, modernizarea și extinderea amenajărilor sau părților de amenajări de îmbunătățiri funciare de utilitate publică care îndeplinesc criteriile de eficiență tehnică, economică și financiară cu încadrarea în standardele de protecție a mediului, organizațiile de îmbunătățiri funciare și federațiile de organizații de îmbunătățiri funciare constituite conform Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, republicată, cu modificările ulterioare, precum și Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare, pot beneficia de fonduri din PNDR sau de la bugetul de stat, după caz.

5.2 Rezultate, indicatori și implicații pentru buget

Principalele domenii de intervenție pentru realizarea obiectivelor generale ale Strategiei Deltei Dunării sunt:

SĂNĂTATE

Evaluarea, pe plan local, a gradului de acoperire cu servicii medicale, a evidențiat necesitatea construirii unor dispensare medicale în 3 dintre localități situate în perimetrul Rezervației: Ceatalchioi, Pardina și Chilia-Veche.

Totodată, pentru o gestionare optimă a urgențelor, se consideră că accesul la serviciile de asistență medicală primară trebuie facilitat prin amenajarea unor call-centere, amplasate în locații alese astfel încât să se asigure o acoperire a nevoilor de asistență din zonele izolate: C.A. Rosetti, Sf. Gheorghe, Crișan.

Considerând faptul că zona Deltei Dunării este eligibilă pentru o intervenție din Fondul European pentru Pescuit, finanțarea investițiilor pentru realizarea noilor dispensare poate fi sprijinită prin măsurile prevăzute de Axa IV a Programului operațional pentru Pescuit, destinate îmbunătățirii calității vieții în zonele pescărești.

ÎNVĂȚĂMÂNT

- ❖ Prin infrastructura IT propusă, sistemul de învățământ la distanță asigură un cadru favorizant de învățare pe tot parcursul vieții pentru locuitori, resursele comune putând fi folosite atât pentru învățământul preuniversitar, cât și pentru ceilalți beneficiari ai învățării pe tot parcursul vieții, din comunitatea locală.

Școlile coordonatoare sunt școli în care se pot organiza atât lecții în clasa reală, cât și în clasa virtuală. Elevii care locuiesc în proximitatea clădirii fizice a școlii vor participa la cursuri în sala de clasă fizică. Elevii care locuiesc în sate izolate pot participa la cursuri de-acasă, din fața computerului. Calendarul real și cel virtual vor fi integrate. Profesorul din clasă utilizează, pe lângă resursele pedagogice clasice și pe cele IT: orar și catalog virtual, video-teleconferință, roundtable (sistem de camere web cu vedere 3600), managementul documentelor trimise și primite la clasă, comunicare IM (instant Messaging), e-mailing. Astfel, lecția predată în clasă va fi receptată simultan de elevii din clasă și de cei „izolați”, aceștia participând la lecții, conform orarului stabilit de școala coordonatoare.

TRANSPORT

- ❖ **Lucrări de apărări de maluri pe Canalul Sulina** - Beneficiar: RA Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați

Este unul dintre proiectele importante de investiții privind Dunărea, pe sectorul maritim. Canalul Sulina este parte componentă a Coridorului VII Paneuropean de Transport. Proiectul

cuprinde lucrări de protecție a malurilor Canalului Sulina pe o lungime de 100 km împotriva deteriorărilor produse prin navigația navelor maritime de mare capacitate și protejarea Deltei Dunării. Realizarea acestui proiect va conduce la:

- ◆ stoparea procesului de eroziune masivă a malurilor Canalului Sulina
- ◆ menținerea sub control a scurgerii apelor pe Canalul Sulina;
- ◆ reducerea volumului de aluviuni deversate în mare prin gura Canalului Sulina;
- ◆ reducerea pericolului de inundabilitate a așezărilor omenești și a amenajărilor economice situate în lungul Canalului Sulina, precum și de poluare a Deltei Dunării.

În prezent sunt executate lucrări de apărări de maluri pe o lungime de 35 km și se află în derulare lucrări de apărări de maluri pe Canalul Sulina pe o lungime de 15 km. Finalizarea lucrărilor aflate în derulare, în valoare de 24,64 MEURO, este stabilită pentru luna martie 2011, finanțarea fiind asigurată în proporție de 50% din fonduri BEI și 50% de la bugetul de stat.

Totodată se realizează studiul de fezabilitate pentru apărări de maluri pe Canalul Sulina pe o lungime de 50 km (faza a II-a) pentru finalizarea lucrărilor. Valoare studiu de fezabilitate: 1,19 MEURO, din care 85% fonduri de coeziune și 15% buget de stat.

❖ **Lucrări de reabilitare și modernizare infrastructură portuară în Portul Tulcea - Beneficiar: CN Administrația Porturilor Dunării Maritime SA Galați**

În momentul de față, capacitatea portului este suficientă în raport cu volumul de trafic care se derulează, fiind necesare doar lucrări de aducere la parametrii normali. Investiția constă în lucrări de construcții hidrotehnice, prin care se vor reabilita cheurile pereate, verticale și cheurile tip estacadă. Lucrările se vor derula în perioada 2012-2015, **valoarea acestora ridicându-se la 3,62 MEURO.**

❖ **Realizarea Portului Marina Tulcea – Concendent: CN Administrația Porturilor Dunării Maritime SA Galați**

Lucrările sunt executate prin concesiune de lucrări și constau în amenajarea unui bazin cu o suprafață totală de aprox. 25.500 m², care să permită acostarea navelor de agrement, a unui front de acostare la Dunăre în lungime de aproximativ 225 m și construcții specifice activității. Perioada de realizare a obiectivului este 2011-2013, valoarea lucrărilor ridicându-se la 415 MEURO.

❖ **Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe sectorul cuprins între Mm 43 (Ceatal Ismail – Brăila) și Mm 34 (Ceatal Sf. Gheorghe – Canal Sulina) - Beneficiar: RA Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați**

Pe acest sector de Dunăre, condițiile de navigație nu respectă recomandările Comisiei Dunării privind parametrii tehnici ai șenalului navigabil. Navigația este restricționată datorită adâncimilor mici de navigație, fiind necesar a se executa în mod repetat dragaje de întreținere.

Portul Tulcea, pe malul drept, prezintă o rată de depunere semnificativă de sedimente, îngreunând activitățile portuare și impunând un pescaj redus navelor. Axul șenalului navigabil este periculos, fiind poziționat pe o rază de curbură de aproximativ 700 m. Lățimea redusă a șenalului de

navigație duce la acumulări de gheață ce constituie un pericol pentru navigație și implică cheltuieli mari pentru spargerea acestora.

Soluțiile tehnice propuse pentru îmbunătățirea condițiilor de navigație s-au realizat prin măsurători topo-hidrografice pe tot sectorul și analiză hidrologică prin modelare matematică tridimensională.

Lucrările de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe sectorul cuprins între Mm 43 (Ceatal Ismail – Brăila) și Mm 34 (Ceatal Sf. Gheorghe – Canal Sulina) fac parte dintr-un studiu de fezabilitate ce constituie un proiect prioritar pe Axa 18 de transport Rin/Meuse- Main – Dunăre, conform Deciziei 884/2004/EC a Parlamentului European și a Consiliului.

Valoarea totală a studiului de fezabilitate este de 2,58 MEURO, din care 2,19 MEURO fonduri ISPA (85%) și 0,39 MEURO buget de stat (15%). Contractul a fost semnat în luna mai 2007 și se va finaliza în cursul anului 2011. Se estimează că valoarea lucrărilor aferente României este de 142,8 MEURO, iar sursele de finanțare vor fi fondul de coeziune (85%) și bugetul de stat (15%), lucrările urmând a fi realizate în perioada 2012– 2015.

❖ În perioada 2010 – 2012 se derulează faza a II-a a proiectului **RoRIS**, fiind necesară achiziționarea de echipamente pentru a avea o acoperire totală cu VHF și AIS pe sectorul românesc al Dunării. De asemenea, se vor face adaptări software pentru actualizarea serviciilor la noile reglementări europene din domeniul RIS, adăugarea de noi servicii (*reducerea efectelor produse de calamități*) și pentru a permite schimbul de date cu centrele naționale RIS din Europa. Valoarea proiectului este de 15,82 MEURO cu finanțare 75% FEDR și 25% bugetul de stat.

❖ În cadrul proiectului **IRIS Europe II**, AFDJ RA Galați va implementa 2 proiecte pilot:

- ◆ realizarea unui sistem de recoltare a datelor hidrometeorologice de pe Dunăre și căile navigabile interioare și transmiterea automată a acestora în sistemul RoRIS. Sistemul are funcția de transmitere în timp real și actualizare continuă a datelor despre șenalul navigabil prin corelarea nivelurilor apei cu gabaritele de navigație;
- ◆ achiziționarea a 300 transpondere AIS, care vor fi puse la dispoziția armatorilor, în baza unui contract de custodie pe o perioadă determinată, cu posibilitatea achiziționării acestora la finalul perioadei contractuale.

Bugetul total al proiectului este de 5,81 MEURO, din care pentru România se prevede o sumă de 1.605 MEURO (50% fonduri TEN-T și 50% buget de stat), pentru perioada de implementare: 2009 – 2011.

❖ Investițiile realizate în sistemul CODENAV prevăd pentru portul Tulcea următoarele achiziții:

I.

- ◆ Navă bază, pentru recepția și tratarea deșeurilor generate de nave și intervenție în caz de poluare majoră cu produse de hidrocarbură
- ◆ Echipamente pentru separarea apelor de santină preluate de la nave; aceste echipamente vor fi utilizate și în cazul poluărilor accidentale

- ◆ Echipamente pentru tratarea apelor gri și fecaloidelor preluate de la nave
- ◆ Baraj gonflabil pentru limitarea ariei poluate
- ◆ Macara telescopică acționată hidraulic pentru lansarea și recuperarea pompei Skimmer
- ◆ Containere pentru recepția și stocarea deșeurilor solide sortate (gunoi menajer, baterii, filter, plastic, sticlă, hârtie, metal)
- ◆ Instalație electrică apă caldă

II. Navă multifuncțională de depoluare și colectare deșeurilor solide și lichide de la nave și de la suprafața apei în caz de poluare accidentală, autopropulsată;

III. Punct terestru de colectare a deșeurilor solide sortate generate de nave: containere pentru toate tipurile de deșeurii, inclusiv cele periculoase.

În total se vor achiziționa 5 nave (2 nave bază, nepropulsate, pentru recepția și tratarea deșeurilor generate de nave și intervenție în caz de poluare majoră cu produse de hidrocarbură, 2 nave multifuncționale de depoluare și colectare deșeurilor solide și lichide de la nave, autopropulsate și 1 navă pentru asistență operațiunilor de transvazare a produselor petroliere și colectarea deșeurilor menajere de la nave, autopropulsată), se va remotoriza nava Depol 6 (1 motor nou), se vor achiziționa 3 macarale telescopice acționate hidraulic pentru colectarea deșeurilor mari plutitoare și transferul containerelor cu diferite deșeurii (două dintre ele montate pe navele multifuncționale de depoluare și una montată pe nava Depol 6), se vor achiziționa containere (25 buc.) pentru toate tipurile de deșeurii inclusiv cele periculoase, pentru cele 3 puncte terestre de colectare a deșeurilor solide generate de nave. Valoarea proiectului este de 11,13 MEURO, finanțarea fiind asigurată din FEDR și de la bugetul de stat, în perioada 2010 – 2012.

❖ **Proiectul WANDA** are ca obiective: analizarea legislației naționale și europene cu privire la gestiunea deșeurilor pe căile navigabile interioare, armonizarea legislațiilor naționale cu cea europeană, proiecte pilot în porturile Giurgiu și Ruse pentru gestiunea și reciclarea deșeurilor cu hidrocarburi, proiect pilot în portul Tulcea pentru gestiunea și reciclarea deșeurilor, altele decât hidrocarburile, diseminarea rezultatelor cercetărilor în toate țările riverane Dunării. Perioadă de realizare este cuprinsă în intervalul martie 2009 – aprilie 2012. Buget APDM: 465.660 Euro (395.811 FEDR, 60.536 Euro MDRT, 9.313 Euro APDM); Buget APDF: 130.000 Euro (110.500 Euro FEDR, 16.900 Euro MDRT, 2.600 Euro APDF).

❖ În scopul menținerii viabilității rețelei de transport rutier, reabilitarea sectoarelor de drum vizate necesită următoarele intervenții:

- ◆ Pe sectorul de drum DN22, Tulcea - Ovidiu, km 178+000 - km 287+400, au fost executate lucrări de întreținere curentă și periodică (plombe, colmatări, slurry-seal). Datorită stării tehnice actuale, respectiv degradare majoră atât din punct de vedere al părții carosabile, cât și al capacității portante a structurii rutiere, sectorul a fost inclus în cadrul programului de RK aferent anului 2011 - Refacere sistem rutier. Proiectarea se află în faza de proiect tehnic. Valoarea estimată pentru refacere este de 220.920.156 lei fără TVA, conform devizelor generale efectuate în cadrul documentației DALI.

- ◆ Lucrările executate pe sectorul DN22, Smârdan - Tulcea, km 86+000- km 172+000 au fost: „Ranforsare sistem rutier DN22 km 86+356 - km 172+000” (contract finalizat în anul 2008), „Consolidare terasamente, refacere sistem rutier pe DN22 km 170+700 - km 171+585 la Mineri, județul Tulcea” (contract finalizat în anul 2009). Sectorul de drum național DN22, Tulcea - Smârdan, km 88+000 - km 97+600 a fost afectat de inundațiile din perioada 20.06-05.07.2010. Valoarea estimată pentru lucrările de refacere a părții carosabile este de 28.880.000 lei fără TVA.
- ◆ Pentru întreținerea stării tehnice a sectorului de drum național DN22A, Hârșova - Cataloi, km 0+000 - km 85+925, au fost executate următoarele lucrări: „Reabilitare primara DN22A km 0+000 - km 86+200, Cataloi – Harsova” (contract finalizat în anul 2003), precum și lucrări de întreținere curentă și periodică (plombe, colmatări, slurry-seal).
- ◆ Modernizarea integrală a DN 22, Râmnicu-Sărat - Brăila - Tulcea - Ovidiu, km 2+800 - 78+174 - 178+000 - 287+400, este cuprinsă în Programul de Proiectare (Etapa a XII-a), cu termen estimat pentru demararea licitației de proiectare/ atribuirea contractului/elaborare SF 2012. Perioadă de execuție este cuprinsă în intervalul 2013 - 2015
- ◆ Valoarea estimată pentru reabilitarea DN 22, Brăila - Tulcea, km 78+714 - 178+000 (99,29 km lungime) este de 30,78 mil. lei cu TVA, iar pentru DN22 Tulcea - Ovidiu, km 178+000 - km 287+400 (109,40 km lungime), aceasta se ridică la 33,91 mil. lei cu TVA.
- ◆ Pod peste Dunare la Brăila - valoare estimată 314.594.282 Euro fără TVA (prin SF întocmit de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii).

DEZVOLTARE REGIONALĂ ȘI TURISM

Una dintre prioritățile existente la nivel European vizează reducerea disparităților existente la nivel regional. În acest context, o preocupare constantă a Guvernului României vizează îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor țării, indiferent de zona în care aceștia trăiesc și muncesc.

- ❖ Spațiul rural este cel mai slab dezvoltat din acest punct de vedere și una dintre acțiunile întreprinse în vederea creșterii calității vieții în mediul rural vizează dezvoltarea infrastructurii.
- ❖ Analizele elaborate au arătat faptul că spațiul rural al Deltei Dunării are nevoie de investiții majore pentru creșterea calității vieții locuitorilor, iar prin programe precum alimentarea cu apă a satelor în sistem centralizat, construcția de sisteme de canalizare și epurare a apei, tratarea apelor uzate, crearea, modernizarea, după caz, de platforme pentru deșeuri, îmbunătățirea drumurilor rutiere de acces prin pietruire, reabilitare, asfaltare, construirea, extinderea sau modernizarea de poduri, podețe sau punți pietonale și chiar dezvoltarea unor baze sportive se realizează un pas important în atingerea acestui deziderat.
- ❖ Reabilitarea drumurilor de interes local și județean reprezintă o altă acțiune care contribuie la creșterea calității vieții locuitorilor României. În acest sens, a fost elaborat Programul de reabilitare și/sau asfaltare a drumurilor de interes județean și de interes local, aprobat prin H.G 577/1997, republicată cu modificările și completările ulterioare, cu fonduri de la Ministerul

dezvoltării Regionale și Turismului.

- ❖ Acest program include două obiective de investiții în Delta Dunării care se află în faza de execuție (în valoare totală de 32.235.348 lei), dar și două acțiuni noi prin care se vor realiza alți 27,54 de km de drum.
- ❖ Dezvoltarea programelor de construcții locuințe sociale sau a celor care au caracter social în vederea ajutorării categoriilor de persoane cu venituri modeste, în special a tinerilor contribuie la asigurarea accesului la o locuință decentă a cetățenilor României. Prin îndeplinirea acestui obiectiv se contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață pentru toți locuitorii țării.
- ❖ Prin programul „Locuințe pentru tineri destinate închirierii” derulat prin ANL (conform Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe) se derulează în județul Tulcea mai multe investiții: 130 de apartamente în curs de realizare, respectiv un număr de 5 proiecte în curs de promovare prin care urmează să se realizeze 188 de apartamente.
- ❖ Programul Național de Dezvoltare a Infrastructurii, aprobat prin OUG 105/2010 reprezintă un document programatic prin implementarea căruia se vor dezvolta mai multe proiecte de investiții în infrastructură. Realizarea acestor investiții va influența economia României, va promova creșterea economică și ca crea locuri de muncă, contribuind la îmbunătățirea vieții și siguranței cetățeanului.
- ❖ Prin acest program au fost avute în vedere și investiții în infrastructura de transport și tehnico edilitară pe teritoriul Deltei Dunării.
- ❖ Dezvoltarea echilibrată și integrată a zonei turistice din Delta Dunării și a stațiunilor de pe litoralul Mării Negre reprezintă un obiectiv al Ministerului Dezvoltării Rurale și Turismului, un prim pas în realizarea lui fiind reprezentat de construirea a 3 miniporturi – Sfântu Gheorghe, Murighiol și Sarichioi – care să crească accesibilitatea turiștilor în zonă.

Toate inițiativele avute în vedere și toate investițiile descrise mai sus contribuie la creșterea competitivității economice a zonei, facilitează atragerea de investitori și crearea de noi locuri de muncă, îmbunătățesc condițiile de trai ale locuitorilor Deltei, toate conducând la creșterea calității vieții în zonă.

AGRICULTURĂ ȘI PESCUIT

Investițiile și plățile efectuate prin intermediul măsurilor implementate în cadrul PNDR 2007-2013 vor contribui la dezvoltarea sistemelor socio-economice și de mediu din cadrul comunităților locale din mediul rural.

Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură realizează investiții prin Programul operațional pentru pescuit, pentru infrastructură aferentă centrelor de primă vânzare, porturilor/punctelor/adăposturilor pescărești și punctelor de debarcare.

Prin crearea unei infrastructuri specifice desfășurării activităților din domeniul pescuitului, se asigură condiții sanitar-veterinare optime pentru valorificarea superioară a peștelui și produselor pescărești, respectându-se standardele de calitate care au o influență directă asupra consumatorului și mediului, dotările acestor obiective având în vedere amenajarea de instalații de epurare și de protejare a mediului ambiant.

Rezultatele acțiunilor desfășurate în cadrul fiecărui obiectiv specific, indicatorii, termenele și instituțiile responsabile de implementare, sunt sintetizate în Planul de acțiuni pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare a zonei Delta Dunării, prevăzut în Anexa nr.2 la prezenta hotărâre.

Sursele aferente efortului financiar necesar implementării obiectivelor stabilite în cadrul acestei strategii sunt: fondurile alocate de la bugetul de stat, bugetele locale, alte fonduri atrase în condițiile legii; donații și sponsorizări, obținute în condiții legale.

6. Monitorizare, evaluare și raportarea rezultatelor; instituții responsabile

Pentru punerea în aplicare a prezentei Strategii, vor fi realizate următoarele măsuri:

- ❖ Evaluarea și actualizarea permanentă, de către instituțiile responsabile pentru realizarea acțiunilor prevăzute în anexa nr.2 la prezenta hotărâre, a setului de indicatori pentru monitorizarea implementării obiectivelor Strategiei.
- ❖ Elaborarea, de către Ministerul Finanțelor Publice, a unor estimări bugetare multianuale, cu revizuire anuală, pentru ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, în scopul asigurării continuității finanțării obiectivelor Strategiei.
- ❖ Instituirea obligației ministerelor reprezentate în Consiliul interministerial înființat în baza H.G. 986/2010, de a prezenta un raport anual asupra modului de implementare a Strategiei pe domeniul propriu de competență, pe baza monitorizării indicatorilor specifici, precum și măsuri concrete pentru eliminarea eventualelor probleme și propuneri de ajustare a obiectivelor și a termenelor de realizare.
- ❖ Elaborarea, de către Ministerul Administrației și Internelor, a unui raport complet asupra implementării Strategiei Deltei Dunării pentru perioada 2011-2015, la mijlocul și la finalul acestei perioade, în vederea prezentării spre informare Guvernului României.